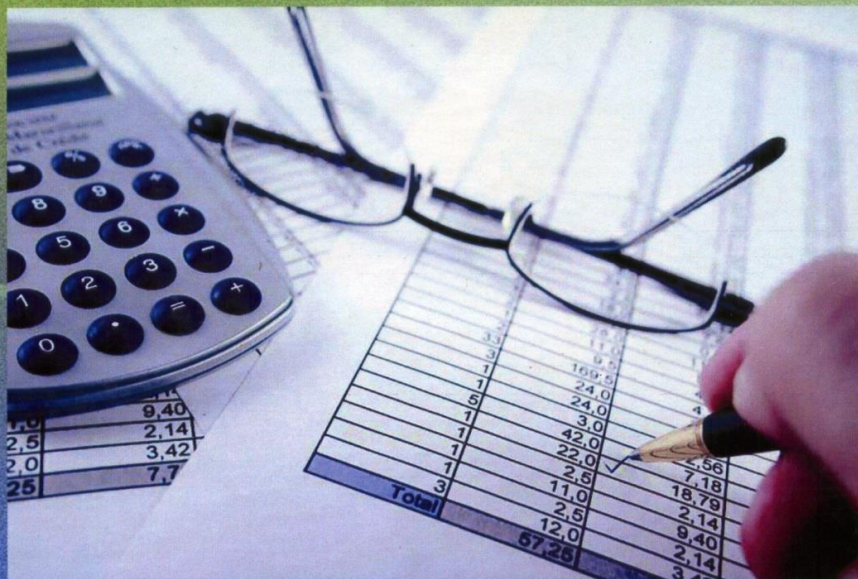

М.Т. Теловата, В.П. Пантелєєв, К.В. Безверхий,
О.О. Григорєвська, С.І. Ковач, О.А. Юрченко

ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ В ОПОДАТКУВАННІ

Навчальний посібник

Київ - 2019

УДК 336.22:657.2/.3|(477)(075.8)

ББК О-17

*Затверджено на засіданні Вченої ради ПВНЗ «Міжнародний університет фінансів»
(Протокол №3-19/20 від 31.10.2019 р.)*

Рецензенти:

Дубініна М.В. – доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування Миколаївського національного аграрного університету;

Малишкін О.І. – доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування Державного університету інфраструктури та технологій;

Пилипенко Л.М. – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри обліку та аналізу Національного університету «Львівська політехніка».

Облік і звітність в оподаткуванні: навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / М.Т. Теловата, В.П. Пантелеєв, К.В. Безверхий, О.О. Григорєвська, С.І. Ковач, О.А. Юрченко – К.: НАСОА, 2019. – 506с.

ISBN 978-617-7431-18-2

Навчальний посібник «Облік і звітність в оподаткуванні» містить актуальні теми, з яких студент отримує необхідну кількість корисних знань стосовно системи оподаткування та основних засад обліку і звітності в оподаткуванні; обліку розрахунків і звітності за податком на додану вартість; обліку розрахунків і звітності за податком на прибуток; обліку розрахунків і звітності за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням; обліку розрахунків і звітності за податком на доходи фізичних осіб; обліку розрахунків і звітності за іншими загальнодержавними податками і зборами; обліку розрахунків і звітності за місцевими податками і зборами; адміністрування податків, зборів (обов'язкових платежів). У кінці кожної теми студентам запропоновано перевірити рівень якості засвоєння навчального матеріалу через контрольні питання та тестові завдання, що стимулює самостійну роботу.

Навчальний посібник призначений для студентів закладів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування», які навчаються за програмою підготовки бакалавра. Навчальний посібник рекомендується для підготовки керівників, економістів, бухгалтерів, менеджерів, аудиторів та спеціалістів, які займаються веденням та організацією бухгалтерського обліку і оподаткування на підприємствах різних секторів економіки.

Теми навчального посібника було підготовлено:

Теми 1, 9 – Теловата М.Т. та Безверхий К.В.

Тема 2 – Пантелеєв В.П., Ковач С.І. та Безверхий К.В.

Передмова, теми 3, 8 – Безверхий К.В.

Тема 4 – Ковач С.І.

Тема 5 – Юрченко О.А.

Тема 6 – Григорєвська О.О.

Тема 7 – Пантелеєв В.П.

УДК 336.22:657.2/.3|(477)(075.8)

ББК О-17

ISBN 978-617-7431-18-2

М.Т. Теловата, В.П. Пантелеєв, К.В. Безверхий, 2019
О.О. Григорєвська, С.І. Ковач, О.А. Юрченко, 2019

ЗМІСТ

Передмова	8
Тема 1. Система оподаткування та основні засади обліку і звітності в оподаткуванні	10
1.1. Податкова система України та основні засади податкового законодавства України	10
1.2. Сутність, основні функції та елементи податків	11
1.3. Класифікація податків	14
1.4. Системи оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності та їх порівняльна характеристика	16
1.5. Облік і звітність в оподаткуванні в системі бухгалтерського обліку	19
1.6. Загальний порядок сплати податків (зборів, обов'язкових платежів) та подання звітності за ними	20
1.7. Зміст обліку при адмініструванні податків та зборів підприємств України	20
1.8. Розвиток підприємницької діяльності та оподаткування при інтеграції економіки України та ЄС	22
1.9. Податкова система зарубіжних країн	24
Питання для самоконтролю до теми 1	37
Тестові питання до теми 1	37
Список літератури до теми 1	39
Тема 2. Облік розрахунків і звітність за податком на додану вартість	41
2.1. Сутність податку на додану вартість та його платники	42
2.2. Об'єкт оподаткування податком на додану вартість	43
2.3. База оподаткування податком на додану вартість	43
2.4. Операції, що звільнені від оподаткування, та не є об'єктом оподаткування податком на додану вартість	46
2.5. Ставки податку на додану вартість	57
2.6. Податкове зобов'язання з податку на додану вартість та дата його виникнення	57
2.7. Податковий кредит з податку на додану вартість та дата його виникнення	58
2.8. Особливості обліку податку на додану вартість при ввезенні товарів на митну територію України	59
2.9. Первинний облік податкового кредиту та податкових зобов'язань з податку на додану вартість	60
2.10. Порядок визначення суми податку на додану вартість, що підлягає сплаті (перерахуванню) до бюджету або відшкодуванню з бюджету	81
2.11. Система електронного адміністрування податку на додану вартість: сутність та порядок функціонування	83
2.12. Відображення податкових зобов'язань та податкового кредиту з податку на додану вартість в системі рахунків бухгалтерського обліку	87
2.13. Структура та порядок складання податкової декларації з податку на додану вартість	95

2.14. Податкові періоди, терміни подання податкової декларації з податку на додану вартість та терміни сплати податку на додану вартість	111
Питання для самоконтролю до теми 2	114
Тестові питання до теми 2	114
Список літератури до теми 2	116
Тема 3. Облік розрахунків і звітність за податком на прибуток	119
3.1. Платники податку на прибуток	119
3.2. Об'єкт та база оподаткування податком на прибуток	121
3.3. Ставки податку на прибуток та порядок його обчислення	122
3.4. Різниці, що виникають при формуванні резервів (забезпечень)	129
3.5. Різниці, що виникають при нарахуванні амортизації необоротних активів	130
3.6. Різниці, що виникають при здійсненні фінансових операцій	134
3.7. Різниці, що виникають при здійсненні окремих видів діяльності та операцій	138
3.8. Порядок подання податкової декларації та сплати податку на прибуток	139
3.9. Облік розрахунків за податком на прибуток	142
3.10. Досвід оподаткування прибутку підприємств в зарубіжних країнах	164
Питання для самоконтролю до теми 3	167
Тестові питання до теми 3	168
Список літератури до теми 3	169
Тема 4. Облік розрахунків і звітність за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням	172
4.1. Сутність та структура загальнообов'язкового державного соціального страхування в Україні	173
4.2. Платники, розміри та порядок обчислення єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	177
4.3. Порядок сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	189
4.4. Порядок складання і подання звітності за єдиним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	194
4.5. Розрахунки з Фондом соціального страхування та їх документальне оформлення	232
4.6. Порядок складання і подання звітності до Фонду соціального соціального страхування	254
Питання для самоконтролю до теми 4	259
Тестові питання до теми 4	259
Список літератури до теми 4	261
Тема 5. Облік розрахунків і звітність за податком на доходи фізичних осіб	264
5.1. Платники, об'єкти оподаткування та ставки податку на доходи фізичних осіб	264
5.2. Порядок сплати податку на доходи фізичних осіб до бюджету	268
5.3. Особливості застосування податкової соціальної пільги	272
5.4. Податкова знижка з податку на доходи фізичних осіб	279

5.5. Оподаткування податком на доходи фізичних осіб операцій з продажу нерухомого та рухомого майна	284
5.6. Оподаткування податком на доходи фізичних осіб інвестиційного прибутку, спадщини та подарунків	289
5.7. Оподаткування податком на доходи фізичних осіб дивідендів для фізичних осіб – резидентів, роялті, процентів, вигахів і призів	296
5.8. Оподаткування податком на доходи фізичних осіб допомоги фізичним особам	302
5.9. Особливості оподаткування податком на доходи фізичних осіб доходів від підприємницької діяльності	306
5.10. Відповідальність за порушення у сфері нарахування і сплати податку на доходи фізичних осіб	310
Питання для самоконтролю до теми 5	314
Тестові питання до теми 5	314
Список літератури до теми 5	316
Тема 6. Облік розрахунків і звітність за іншими загальнодержавними податками і зборами	318
6.1. Порядок обчислення, обліку і звітності з акцизного податку	319
6.2. Платники, об'єкт оподаткування та порядок сплати мита	334
6.3. Платники, порядок справляння та сплати державного мита	355
6.4. Платники, порядок обчислення, обліку і звітності з екологічного податку	365
6.5. Сутність, склад, порядок подання декларації і строки сплати рентної плати	380
6.5.1. Платники, порядок обчислення, обліку і звітності з рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин	385
6.5.2. Платники, порядок обчислення, обліку і звітності з рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин	392
6.5.3. Платники, порядок обчислення, обліку і звітності з рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України	394
6.5.4. Платники, порядок обчислення, обліку і звітності з рентної плати за спеціальне використання води	399
6.5.5. Платники, порядок обчислення, обліку і звітності з рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів	407
6.5.6. Платники, порядок обчислення, обліку і звітності з рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України	409
Питання для самоконтролю до теми 6	411
Тестові питання до теми 6	411
Список літератури до теми 6	413
Тема 7. Облік розрахунків і звітність за місцевими податками і зборами	414
7.1. Сутність та склад місцевих податків і зборів	414
7.2. Платники, порядок обчислення, звітності, обліку і сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	415

7.3. Платники, порядок обчислення, звітності, обліку і сплати транспортного податку	422
7.4. Платники, порядок обчислення, звітності, обліку і сплати туристичного збору	426
7.5. Платники, порядок обчислення, звітності, обліку і сплати збору за місяця для паркування транспортних засобів	429
7.6. Платники, порядок обчислення, обліку звітності з плати за землю	432
7.7. Досвід розрахунків за місцевими податками і зборами в країнах ЄС	439
Питання для самоконтролю до теми 7	442
Тестові питання до теми 7	443
Список літератури до теми 7	445
Тема 8. Облік і звітність в оподаткуванні суб'єктів господарювання на інших системах оподаткування	446
8.1. Спрощена система оподаткування, обліку і звітності за єдиним податком.	446
8.1.1. Загальні положення	446
8.1.2. Фізичні особи платники єдиного податку 1-3 групи	453
8.1.3. Юридичні особи платники єдиного податку 3 групи	457
8.1.4. Фізичні та юридичні особи платники єдиного податку 4 групи	461
8.2. Загальна система оподаткування, обліку і звітності фізичних осіб – підприємців	467
8.3. Оподаткування, облік і звітність фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність	473
Питання для самоконтролю до теми 8	474
Тестові питання до теми 8	474
Список літератури до теми 8	476
Тема 9. Адміністрування податків, зборів (обов'язкових платежів)	478
9.1. Види відповідальності платника податку за порушення податкового законодавства	479
9.2. Порядок узгодження сум податкових зобов'язань та оскарження рішень контролюючих органів	483
9.3. Податковий борг і порядок його погашення	484
9.4. Пеня, її сутність і порядок обчислення	484
9.5. Штрафні санкції за порушення податкового законодавства та порядок їх обчислення	489
Питання для самоконтролю до теми 9	498
Тестові питання до теми 9	498
Список літератури до теми 9	500
Відомості про авторів	502